

1906-04-25

AFSENDER

Johan Rohde

MODTAGER

Jens Ferdinand Willumsen

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Sprog:

Dansk

Afsendersted:

København (Danmark)

Omtalte personer:

Viggo Hørup

Pietro Krohn

Niels Skovgaard

Omtalte steder:

Louvre

Arkivplacering:

J.F. Willumsens Museum

Arkivkasse: A/III/1 - R

DOKUMENTINDHOLD

Willumsen har udtrykt skuffelse over, at han og Niels Skovgaard skal konkurrere om et bestillingsarbejde. Rohde synes, at Willumsen er hovmodig, og han meddeler, at N. Skovgaard frafalder konkurrencen af hensyn til Willumsen. Rohde bebrejder desuden Willumsen for ikke at anerkende den støtte, han får fra de danske kollegaer. En støtte, som er nødvendig, mener Rohde, eftersom hverken Frankrig eller Tyskland bryder sig særlig meget om Willumsens kunst.

TRANSSKRIFTION

25.IV.1906

Nybrogade. 12

Kjøbenhavn.

–

Kjære Willumsen.

Deres Brev af .25.IV. har bedrøvet mig, skjønt det ikke egentlig overraskede.

Det bedrøvede, fordi det altid er bedrøveligt, naar Taalmodigheden ligeoverfor aargammelt Venskab brister; men det overraskede ikke, fordi Deres Hovmod og ganske meningsløse Overlegenhed ligeoverfor gamle – og jeg tror at turde sige prøvede – Venner i de senere Aar har været i en mærkelig rivende Væxt.

Dette Hovmod og denne Bitterhed, som det ved enhver tænkelig Lejlighed synes at være Dem en Nødvendighed at lægge for Dagen overfor Deres danske Venner, er jo saa meget mærkeligere som at den Opmuntring og Forstaaelse, De som Kunstner og Menneske har nydt er kommen fra dem og kun fra dem.

De har jo aldrig kunnet staa paa Deres egne Ben og i Udlandet allermindest. Ingen i Udlandet har jo nogensinde brudt sig om Dem. – Da en bekjendt fransk Kunsthistoriker ifjor henvendte sig til mig for at jeg kunde være ham eller rettere det Selskab, som i de senere Aar har arrangeret

de bekjendte retrospektive Udstillinger i Louvre behjælpelig med at ordne en lille udsøgt Samling af dansk Kunst samme Sted – og jeg blandt de faa udvalgte nævnede Deres Navn, faldt han mig strax i Talen med den Bemærkning, at man i Paris ikke nærede mindste Interesse for Deres Kunst og derfor ikke vilde have Dem repræsenteret.

Og hvor ringe Interesse, man har for Dem i Tyskland, har jeg faaet tilstrækkeligt Bevis for i den senere Tid, da man har ladet mig vide, at man helst er fri for Artikler om Dem ligesaa vel som for Udstillinger af Dem (i

Anledning af mit hidtil forgjæves Arbejde for at faa Artiklen om Dem trykt dernede)

Og saa videre!

Herhjemme i dette usle Land, hvis Indbyggere De ikke kan taale, her er det, De har fundet den Støtte, som har givet Dem Lejlighed – som maaske den eneste danske Kunster – til at kunne bruge Deres Tid helt og holdent, som De havde Lyst. –

– Det er dette som De nu ikke kan tilgive os.

– De ved, at den frie Konkurrence dog er den Retfærdighed, som man Verden over er enig om, og saa betragter De det næsten som et Forræderi, naar Deres Venner ikke kan skaffe Dem uden om den; og det tiltrods for, at De ved at Vennerne alligevel

med Fare for at kompromitere sig selv har søgt at skaffe Dem en Særstilling, en begunstiget Stilling.

– Og hvorfor vil netop nu De være saa bitter imod Konkurrencer?

Den sidste, De deltog i herhjemme efter en Dem ikke ubekjendt Persons indtrængende Opfordring skaffede Dem dog for nogle faa Timers Arbejde (som De selv har betroet ham) en første Præmie paa 1000 – tusen – Kroner – det var Tuborg-Plakaten.

Har De siden været saa uheldig; jeg erindrer det ikke.

Hørup Konkurrencen er jo ikke afgjort – De faar vel nok Arbejdet – og i hvert Fald har "man" dog arbejdet for Dem i en Grad, der nok kunde forlange en Smule Paaskjønnelse.

Saa er der endelig den sidste Konkurrence om Pietro-Krohns Mindesmærket; om De virkelig vil kalde den en Konkurrence. Ja ogsaa dette Arbejde har Deres Venner søgt at skaffe Dem og i den Anledning gjort et ikke saa ganske ringe Arbejde – (Mon De egentlig nogensinde har gjort noget lignende eller ved, hvad saadant betyder?)

Men naar Niels Skovgaard nu bliver nævnt og foreslaaet, kan han vel ogsaa nok fortjene at komme i Betragtning. (At han i 10 Aar har arbejdet paa et Kirkebillede uden at faa en Øre for sit Arbejde skylder han dog ikke sine Medborgere Tak for.) Han har jo ikke været Favorit, naar Talen var om offentlige Arbejder.

Imidlertid var jeg ikke i Tvivl om, hvordan det vilde gaa, og hvad Niels Skovgaard vilde svare, og forleden Dag fik jeg da ogsaa Bekræftelsen herpaa. – Hans Afslag lød blandt andet saaledes:

"..... Jeg vil nødig staa Willumsen i Vejen. Han vil vist sætte Pris paa (Arbejdet) en saadan Bestilling, og fortjener den, og jeg synes dette maa passe udmærket for ham.

Venlig hilsen fra Deres

hengivne

Niels Skovgaard"

Jeg havde haabet, hvad enten De vilde modtage Tilbudet eller ej, at Deres Svar – om ikke af anden Grund saa af Hensyn til det ikke ringe og ganske uinteresserede Arbejde, Deres Venner atter ved denne Lejlighed havde gjort – havde indeholdt om end kun en lille Smule af det Sindelag, De ser en lille Prøve paa i ovenstaaende Citat, hvor Skovgaard frafalder Arbejdet til Fordel for Dem. – Dette gjorde det ikke, og det var derfor Deres Brev bedrøvede mig.

Med venlig Hilsen Deres

Johan Rohde

For det Tilfælde, at De ønsker yderligere Oplysninger om selve Sagen, vil jeg blot sige Dem, at jeg rejser fra Byen 1de Maj, og at jeg forinden maa have et Svar i Tilfælde, at De har et Svar.

25. IV. 1906

Nybrugsstr. 12

Kjøbenhavn.

Kjære Willumsen.

Deres Brev af 25. IV. har bekræftet mig, skjønt det ikke egentlig overraskede.

Det bekræftede, fordi det altid er bekræfteligt, naar Taalmodigheden ligesom for aargammelt Venstret bristes; men det overraskede ikke, fordi Deres Hovmod og ganske meningsløse Overlegenhed ligesom for gamle - og jeg tror at turde sig prøve de Venner i de senere Aar ~~har~~ været i en mærkelig rivende Værl.

Denne Hovmod og denne Bittesked, som det ved enhver tankelig Lejlighed synes at viden Dem en Nødvendighed at lægge for Dagen overfor Deres danske Venner, er jo saa meget mærkeligt som at den Oprindelse og Forstaaelse, De som Kunstner og Menneske har nydt er kommen fra dem og kun fra dem.

De har jo aldrig kunnet staa paa Deres egne Ben og i Udlandet allesmindst. Ingen i Udlandet har jo nogeninde kendt sig om Dem, - Da en berømt fransk Kunsthistoriker ifjor henvendte sig til mig for at ^{jeg kunde} være ham eller vittere det Selskab, som i de senere Aar har arrangeret

A III. 1 - R

de berømt retrospektive Udstilling i Louvre
bistod mig med at ordne en lille udsigt Samling
af danske Kunst samme Sted — og jeg blev
de første Udsigt nævnte Dens Navn, faldt
han mig strax i Tale med den Bemærkning, at
man i Paris ikke værdede mindste Interesse for
Dens Kunst og derfor ikke vilde have Dem repræ-
senteret.

Og hvor ringe Interesse, man har for Dem i Tyd-
land, har jeg faaet tilstrækkelig Bevis for i den
seneste Tid, da man har ladet mig vide, at man
held er fri for Artikler om ^{Dens} Udsigt og som for
Udstillingen af Dem (i Anledning af mit hidtil
frøjsøes Arbejde for at faa Artikler om Dem trykt
dermed.)

Og saa videre!

Herkjæmme i dette usle Land, hvis Indbygger De
ikke kan tale, her er det, De har fundet den
Stille, som har givet Dem Lejlighed — som naaesten
den eneste danske Kunstner — til at kunne bruge
Dens Tid helt og holdent, som De havde højt. —
— Det er dette som De nu ikke kan tilgive os.

— De ved, at den frie Konkurrence dog er den
Retfærdighed, som man Verdmer over og enig om, og
saa behøve De det naesten som et Forbud, naar
Dens Venner ikke kan slippe Dem uden om den; og
at tiltrøst for, at De ved at Vennerne alligevel

med Fare for at kompromitten sig selv har sigt at
skaffe Dem en Tærstilling, en begunstiget Stilling.

— Og hvorfor vil man velop De ven søe villes imod
Konkurrenser?

Den sidste, De deltog i herligemum efter en Dem ikke
ubetydelig Persons indbragende Opfordring skaffede
Dem dog for nogle faa Timers Arbejde (som De selv
har betruet kam) en første Præmie paa 1000
— tusen — Krone — det var Tuborg — Plakaten.

Har De siden været ^{saa} uheldig; jeg erindre det
ikke.

Købt Konkurrenserne er jo ikke afgjort — De faar vel
at Arbejdet — og i hvert Fald har man dog arbejdet
for Dem i en Grad, der nok kunde forlange en
Smaat Præmie.

Saa er det endelig den sidste Konkurrens om
Preho-Krøns Mindesmærke; om De virkelig vil
kalde den en Konkurrens. Ja ogsaa dette Ar-
bejde har Dens Venner sigt at skaffe Dem og i den
Anledning gjort et ikke saa ganske ringt Arbejde.
— [Men De egentlig megeninde har gjort noget
lignende eller ved, hvad sandhed betyder?]]

Men naar Niels Senggaard nu bliver nævnt og
Arrestant, kan man vel ogsaa nok forlyne at
komme i Betragtning. [At man i 10 Aar har arbejdet

paa et Kirketillede: uden at faa en Øre for sit Ar-
bejde (ligeledes kan dog ikke sine Medborger Tax for.)
Kan her jo ikke være Favør, naar Talem var
om offentlige Arbejder.

Jomfruelid var jeg ikke; Troiel om, hvordan det vilde
gaa, og hvad Niels Skovgaard vilde være, og forleden
Dag fik jeg da ogsaa Betænkelsen herpaa. - Hans
Afsky lod blandt andet saaledes:

..... Jeg vil nødig staa Willimosen i Vejen.
"Hans vil vist sætte Pris paa (Arbejdet) en saadan
Bestilling, og forlener den, og jeg synes dette
maa passe indmærket for ham.
venlig Hilsen fra Dem
hensigte Niels Skovgaard"

Jeg havde tænkt, hvad end De vilde modtage Tilkøbet
eller ej, at Dem Pris - om ikke af anden Grund saa
af Hensyn til det ikke ringe og ganske uinteressante
Arbejde, Dem kunne at ved denne Lejlighed have
gjort - havde indeholdt om end kun en lille
Smule af det Sindselag, De ser en lille Prøve
paa i omstaaende Citat, hvor Skovgaard for-
falder Arbejdet til Fordel for Dem. - Dette
gjorde det ikke, og det var derfor Dem Brev
besvarede mig. med venlig Hilsen Dem
Jonas Ponde

For det Tilfælde, at De ønsker yderligere Oplysninger om selske Sagen, vil De
kun sige Dem, at jeg rejste fra Byen 1de Maj, og at jeg forinden med ham
Jonas i Tilfælde, at De har et Brev.